

СТРАТЕГИЯ **ЗА ПРАВОСЛАВНО ОБРАЗОВАНИЕ, ПРОСВЕТА И** **КУЛТУРА** **НА ОБЩИНА БУРГАС**

- I. АКТУАЛНОСТ НА ПРОБЛЕМА
- II. АНАЛИЗ НА РЕАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ
- III. ЦЕЛИ НА СТРАТЕГИЯТА
- IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ
- V. ФИНАНСОВА РАМКА

I. Актуалност на проблема

В основата на разработването на стратегията са залегнали Областната стратегия на област Бургас(2005-2013г.) и Плана за развитие на Община Бургас(2007-2013г.). Тя е част от общата визия за развитие на общината, като в нея е залегнало разбирането за православната просвета и образование, съобразено с аспектите на устойчиво и балансирано регионално развитие. В плана на стратегията се съдържат идеи и принципи за православно културно-просветно развитие на Община Бургас за четири години. Правно основание за реализирането на подобен вид стратегии са редица документи от национален и международен мащаб:

1. Конституция на Република България-чл.13,ал.1-4;чл.37
2. Закон за вероизповеданията –глава I,чл.2,чл.4
3. Закон за народната просвета-чл.5;чл.15
4. Правилник за прилагане на ЗНП-чл.1,ал.5;чл.4,ал.3
5. Закон за степента на образование,общообразователния минимум и учебен план-чл.8,ал.2;чл.9,ал.1и2;чл.15,ал.4

Стратегията съблюдава международни конвенции, ратифицирани от Република България, нейните конституционни и законови принципи:

1. Международен пакт за граждански и политически права-чл.9,ал.1и2;чл.18,ал.1-4
2. Конвенция за защита на правата на човека-чл.18
3. Международна конвенция за правата на детето-чл.14,ал.1,ал.3

Тя се основава на добрата взаимовръзка и активно сътрудничество между Община Бургас, РИО-Бургас, Сливенска митрополия, Бургаско архиерейско наместничество, Църковно настоятелство при катедрален храм „Св. Св. Кирил и Методий” и православен духовно-просветен енорийски център „Св.Възнесение” при храма за реализирането на стратегията.

Настоящата стратегия е съобразена с традициите и новите духовно-социални условия в развитието на българското общество, както и с присъединяването на страната към ЕС. Тя е съобразена и с тенденциите за духовно-нравствено развитие и усъвършенстване на образованието и културата, спрямо ЕС и в света. Според концепцията за религиозното образование в страните от Европейския съюз, наречена "Толедска концепция", дълбокото познаване на собствената религиозна традиция може да бъде добра "отправна точка" за изучаването на религиите на другите хора. Основните ѝ принципи са: използване на научни методи на преподаване, уважаване правата на човека и гражданските ценности, специална подготовка на преподавателите, тяхната привързаност към идеята за религиозна свобода, осъзнаване от страна на държавните училища на важната роля на семейството и религиозните организации, взаимодействие и сътрудничество с тях, в частност при съставянето на учебните програми. От същите идеи и принципи ще се ръководи и настоящата стратегия, защото духовната идентичност и самосъзнание повече от всякога са решаващи в процеса на глобализация и определят избора на средата и качеството на живот. Промените, настъпващи в българското общество спрямо образованието и просветата са свързани с тази глобализация. Затова в стратегията е заложено: **децата, учениците и възрастните православни християни да бъдат подпомогнати в определянето на православната си духовна идентичност.**

Това е проблем от съществено значение и на него не е отделяно специално внимание и ангажимент. Затова и ръководството на Общината насочва погледа си в тази посока, с мисълта да бъде в помощ на всеки гражданин на Бургас.

В народната ценностна система българската православна църква има своето достолепно място, което не бива да бъде поставяно под съмнение или игнорирано.

Българската православна църква е била и ще бъде един от най-важните фактори в духовно, просветно отношение за нравствено възпитание на всички българи, които се самоопределят като православни християни. В нелеката история на България, българската православна църква е помогнала да се съхрани българската духовност и национална идентичност. Затова в центъра на тази стратегия е заложена идеята за изграждането на концептуална систематика за определянето на духовно-националната определеност на гражданите на Бургас. Предизвикателствата са големи, но те са свързани с българския родов корен. Ето защо Община Бургас прави първата крачка в тази посока. В национален мащаб тя е първата стратегия за православно-духовно развитие на Община Бургас.

В основата на тази стратегия се открива желанието за възраждане на православната общност в общината, към общозначимите християнски ценности, приобщаване на младите хора, издигане статута на православно християнско семейство и неговата отговорност. Това ще доведе до активно участие в духовно-културните процеси Община Бургас се отличава с богато културно наследство и традиции, затова тя има наситен с прояви духовно-културен живот.

II. Анализ на реалното състояние

Община Бургас, в лицето на настоящото ръководство, има специална нагласа и отношение към развитието на православно образование, реализиращо се в училища и ЦДГ на територията на общината. Нормативната уредба на МОН, действаща в момента, за обучението по религия в училищата, се реализира като изучаване на предмета в часовете по СИП и ЗИП/ в ЦДГ не е създадена педагогическа практика за изучаване на предмета/. Броят на учениците в процеса не е голям. Факторите обуславящи това състояние са комплексни:

- ниска религиозна култура на обществото
- липса на потребност и отношение от страна на родителската общност към учебния предмет Религия
- обучението по Религия не е сред приоритетите на МОН
- липса на финансова рамка, при заплащане труда на учителя
- не достатъчна мотивация от страна на училищната педагогическа общност към обучението по религия
- преподавателите в детските заведения не са педагогически подготвени за практическото реализиране на религиозното възпитание

Силни страни са:

- съществуването на групи, макар и малко, в училищата на територията на Община Бургас, изучаващи предмета в часовете по СИП и ЗИП
- родителите не са настроени негативно към предмета
- педагогическата общност е съпричастна към християнските празници
- ръководството на Община Бургас подкрепя всяка инициатива, носеща духа и традицията на светото Православие в България
- съществува методическа, учебно-помощна литература за изучаване на предмета
- участие на православно духовенство в училищните ритуали.

Състоянието на проблема като цяло за православно просвета извежда следните силни и слаби страни:

- съществува диалог между институциите и духовенството
- наличие на православно център за духовно образование и просвета към катедрален храм „Св. Св. Кирил и Методий“- гр.Бургас
- наличие на православни храмове и църковно духовенство
- организиране на ежегодни православни образователни конференции, семинари, лектории
- съществуване на православно църковно епархиалско училище/неделно/
- диалог между институциите и духовенството
- медиите на територията на Община Бургас са жизнен филтър за православно просвета и култура

Недостатъчни са:

- инициативите свързани с православно просвета на децата, учениците, възрастните
- връзките между семейство, институции и православно духовенство
- отсъствие на пълноценен православно мироглед на обществото

- прекалена толерантност към новопоявилите се религиозни движения, които имат користни цели

Културното пространство е наситено с:

-ежегодни православни празници в града и Общината съобразени с църковния календар

-изяви на изкуството, свързани със Светото Православие

-честване на православни семейни празници и тържества

-възстановени са няколко енорийски храма и се подкрепят новостроящите се

Необходимо е да се работи за:

- повишаване на православната религиозна култура на обществото

- инициране на специфични духовни културни прояви

- приобщаване на интелигенцията към православната духовност

- интеграция на православното духовенство в културния живот

Централизирането на плана за развитие на православната култура и образование зависи от съвместните усилия на Община Бургас, ръководствата на училищата и детските градини, цялата интелектуална общност и бургаското гражданство. Обединени от високодуховната ортодоксална идея, с общи усилия е необходимо да се постигнат поставените цели и задачи по-нататък.

III. Цели на стратегията

Формулираните цели на Стратегията са съобразени с основните стратегически планови документи, подготвени в РБългария и имащи пряко отношение към бъдещето развитие на всяка една община. Определените цели не са самоизолирани, а произтичат от разбирането, че съвременната българска общност и най-вече младото поколение трябва да имат възможност за изява за пълноценен духовно-нравствен живот и дейност в демократичното общество, в което свободната изява на личността включва и нейните лични отговорности.

Формулираните цели са съобразени с общинската стратегия за регионално развитие на гр. Бургас за периода 2008-2013г.

Главна цел

Създаване условия за превръщането на Община Бургас в стратегически духовно-просветен образователен и културен център за населението в областта.

За постигнето на главната Стратегическа цел се формулират приоритетни цели

1. Промяна на статута на учебния предмет Религия – Православие в детската градина и училищата и неговото равнопоставено място сред другите учебни предмети

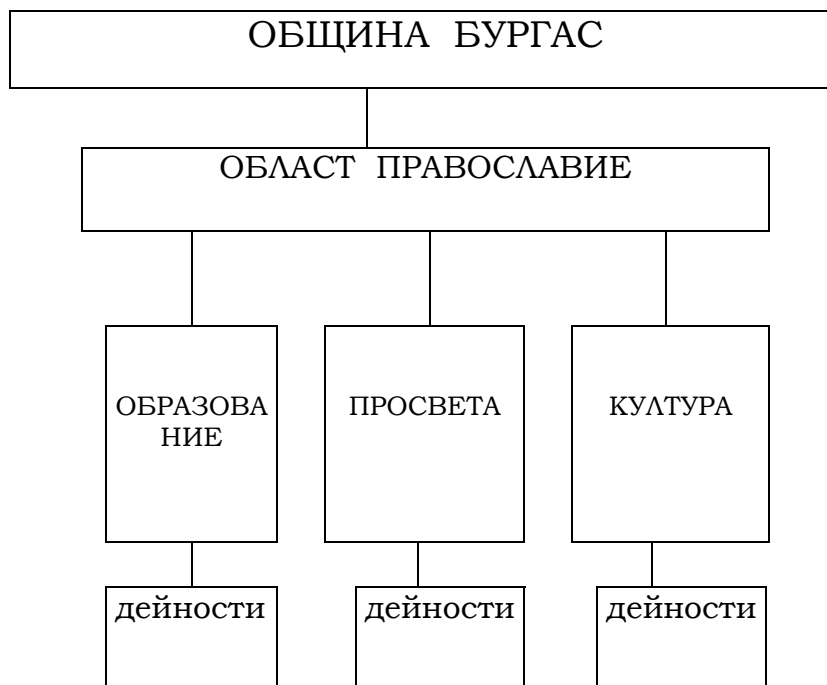
2. Превръщането на Община Бургас в духовно-просветен център за обогатяване на Православния статус на гражданите в демократично общество. Формиране на положително отношение към Св. Православие.

3. Обогатяване на традиционния културен живот на Община Бургас с Православен дух и инициране на нови прояви в контекста на Православното културно – историческо наследство на Общината.

IV. ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Стратегията се развива в три приоритетни области- образование , просвета и култура.Те са степенувани според целите , заложен в настоящата стратегия. Конструкцията им е условна ,поради тясната взаимовръзка между тях и взаимното им преплитане. При дефинирането на приоритетните области се цели да се постигне всеобхватност при осъществяване целите и задачите за превръщане на Община Бургас в духовно- просветен, общообразователен и културен център в областта. Само така ще се постигне формиране и утвърждаване на православната идентичност на всеки гражданин. Приоритетните области цялостно утвърждават разбирането за висока нравственост и морал в обществено политическия и социално – икономическия живот на Община Бургас.

Структурата на трите приоритетни области в стратегията е отразена в следния схематичен вид:

Първа приоритетна област обхваща децата от предучилищна възраст от 3 до 7 г. възраст и учениците от всички училищни степени , учители и директори от предучилищно и училищно образование.

Приоритетна област „Образование”-

Основна цел – поетапно въвеждане на православно образование, обучение и възпитание в ЦДГ и училищата на територията на Община Бургас.

Дейности:

-методическа подготовка на учителите от ЦДГ и началните учители в училищата за придобиване на допълнителна педагогическа квалификация и компетентност за преподаване на предмета”религия”

-организиране на обучителни семинари на директори и учители за повишаване качеството на религиозното образование и създаване положително отношение към предмета Религия-Православие.

- възпитаване на учениците на религиозна толерантност и възможности за водене на междурелигиозен диалог чрез участие в допълнителни образователни дейности
- създаване на кабинет по религия според възможностите на учебното заведение
- създаване на православен кът на патрона на училището .Избор на икона на всяко училище и ЦДГ , както някога във Възраждането . Иконата да присъства на всеки празник и училищно тържество.
- осигуряване на дидактически материали и помагала за осъществяване процеса на религиозно обучение
- организиране на изложби и конкурси на религиозна тематика
- учредяване на годишна награда за ученическо лично творчество в контекста на православно религиозно образование ,връчвана ежегодно на 11 май- Празника на Св. Св. Кирил и Методий .

Приоритетна област „Просвета”

Основна цел – издигане нивото на духовната просвета на всички граждани, осъзнаване на православието като начин на живот, възпитаване в християнски добродетели и ценности, акцент върху осъзнаването православно-националната идентичност и самоопределяне.

Обхваща различни видове социални групи, сдружения, НПО, уязвими групи в неравностойно положение- етнически малцинства, социално – слаби граждани, лица с криминални прояви.

Дейности:

- ежегодно провеждане на кръгла маса по проблемите на православно – религиозното възпитание
- организиране на семинари , конференции, литературни четения , поклоннически пътувания
- организиране на учебни групи към духовно – просветния център за изучаване на Светото православие
- създаване на месечен информационен православен бюлетин
- кръгла маса на медиите –„Принципи на православието”

Приоритетна област „Култура”

Основна цел-обогатяване на традиционните културни прояви на Община Бургас с духа и съдържанието на Православието. Създаване възможности за нови прояви на Православната художествено- творческа дейност, като комплексно интегрирана област

Обхваща институции, свързани с културно- историческото наследство на Бургас – музеи, библиотеки, галерии, центрове за приложна дейност и всички дейци на културата.

Дейности:

- учредяване на фестивал на Православните изкуства за деца и ученици
- създаване на Православно направление към Есенни и Майски литературни празници
- разнообразни прояви, свързани с православно-църковния календар-честване на празници на християнски светци; Ден на Православно християнско семейство; общонационални Православни празници и др. прояви

- организиране на изложби ,и концерти на православна тематика
- организиране седмица на Православната икона
- учредяване на – грамота, почетен знак, плакет, статуетка ,свързани с православната култура
- инициативи и дейности, свързани с Православния религиозен туризъм

V. ФИНАНСОВА РАМКА

Организационна структура за реализация на стратегията

В организационната структура по изпълнението на стратегията трябва да участват всички заинтересовани страни - служители на общинска администрация и РИО на МОН , представители на православното духовенство, директори на училища и ЦДГ, културни и просветни дейци, НПО .

Учредяване на подобен род структура следва да се регламентира с Решение на Общински съвет, което приема и съответната стратегия.

Финансовата рамка за изпълнение следва да бъде изработена на база заложен в бюджета на Общината и приети финансови средства за изпълнение на дейностите в отделните направления, описани в Стратегията. За всяка дейност се залагат точно определени финансови средства. Планирането на финансиране се извършва ежегодно. Финансовото обезпечаване се предвижда в бюджета на Общината, архиерейско наместничество и църковни настоятелства към отделните енорийски храмове в града; от спечелени проекти; дарения от НПО и спонсори.